

HET GROENE GENOOTSCHAP

Voor meer biodiversiteit rond Ekenstein en Groot Rusthoven

Nieuwsbrief januari 2026

Boomgaard Ekenstein

Een van de parels in het gebied Groot Rusthoven is de boomgaard Ekenstein. Er staan ongeveer 60 bomen meest appels, enkele peren en een kers. Staatsbosbeheer is de eigenaar. Vorig jaar is de boomgaard met de inzet van burens, gemeente, COSIS, de groep Binnenwerk van Staatsbosbeheer en vele vrijwilligers voor het eerst gemaaid. We waren van plan om deze actie tijdens de Natuurwerkdagen op dezelfde manier aan te pakken. Maar door de planning van de maaigroep liep dat even anders. Gelukkig kregen we opnieuw hulp bij het verzamelen en afvoeren van het maaisel door dezelfde ondersteuners als vorig jaar. Veel dank!!

De fruitbomen moeten dringend gesnoeid worden om te voorkomen dat nog meer bomen omwaaien. Om problemen met de bomen te voorkomen, moet de snoei over een aantal jaren worden uitgesmeerd. Dat maakt het vinden van financiering en de uitvoering lastig.

Er loopt een mooie wandelroute door de boomgaard die aansluit op het park bij het Landgoed Ekenstein. Wandelaars nemen veel fruit mee. Jammer genoeg blijft ieder jaar toch nog een groot deel van het fruit hangen. Misschien weet iemand een manier om de fruitpluk te organiseren en een nuttige bestemming te geven. Er zijn ook goede mogelijkheden om ook bessenstruiken aan te planten en er een soort voedselbos van te maken. Hiervoor is een initiatiefnemer nodig. Daarom zijn wij op zoek naar mensen die deze rol op willen pakken.

Renovatie Landgoed Ekenstein

Zoals al eerder gemeld in de vorige Nieuwsbrief: het landgoed Ekenstein gaat op de schop. Veel plaatsen in het park worden grondig gerenoveerd. De werkzaamheden gaan vermoedelijk nog dit jaar van start. De plannen van de gemeente Eemdelta worden regelmatig voorgelegd aan een klankbordgroep, waarin ook twee leden van het Groene Genootschap zitting hebben. In grote lijnen ondersteunen wij de plannen van gemeente, maar er zijn ook nog een aantal discussiepunten. Eén daarvan gaat over het graven van een extra watergang tussen de twee grote vijvers in het landgoed. Het realiseren van dit deel van het plan heeft naar ons idee teveel nadelige gevolgen. Er is een alternatief plan gemaakt, wat de komende tijd wordt besproken met onder andere de ontwerper van het renovatieplan. Ook hebben nog vragen over de aanleg van sommige paden en het toekomstig onderhoud van de ecologisch oevers van de vijvers.

Paddenstoelen

Ieder najaar zijn er ook in het park bij Ekenstein veel paddenstoelen te vinden. Op de foto's hiernaast een paar voorbeelden. Zowel Ekenstein als de omgeving van de borg Rusthoven staan bij kenners bekend om hun rijkdom aan allerlei soorten paddenstoelen. Deskundigen inventariseren deze parken regelmatig en noemen het op basis van die tellingen zelfs 'topgebieden'. Zo werden tijdens een telling in oktober j.l. in het park Ekenstein 40 verschillende soorten geteld. Maar de omgeving van Rusthoven scoorde bij die telling nog beter. Daar werden maar liefst 68 soorten paddenstoelen gevonden, waaronder 9 zeldzame en zeer zeldzame soorten. Met name de vondst van Gele populieridderzwam is zeer bijzonder, het is de vijfde waarneming in Nederland! Alle reden om nog eens te onderzoeken hoe we de paddenstoelen in ons gebied blijvend beschermen.

Gele populieridderzwam

Witte kluifzwam

Lilagrijze vezelkop

Schubbige buidelzwam

Plannen

In vorige Nieuwsbrief was te lezen dat Het Groene Genootschap hun ideeën voor het gebied rondom Ekenstein en Rusthoven uitgewerkt heeft in een 'Verbeterplan'. We hebben de laatste tijd met verschillende eigenaren over dit plan gesproken. Sommige zaken zijn inmiddels realiteit: er staat een mooie bank bij de steenfabriek, er zijn diverse bijenhôtels geplaatst en we hebben op allerlei plaatsen in de hooilanden zaaiproefjes uitgezet. Maar nu zijn de wat grotere plannen aan de beurt. Natuurlijk is voor de uitvoering daarvan meer geld nodig. De terreineigenaren hebben voor dat soort investeringen vaak te weinig budget. Vandaar dat de leden van de werkgroep nu onderzoeken welke mogelijke subsidies daarbij kunnen helpen. Dat blijkt nog een hele klus, want er zijn heel veel mogelijkheden voor subsidiefondsen. Helaas komen we vaak, om uiteenlopende redenen, niet in aanmerking voor dergelijke ondersteuning. Gelukkig hebben we nu enkele contacten gelegd, waar we wél mogelijkheden zien. We houden u op de hoogte van de vorderingen op dit gebied.

Winter

In het nieuwe jaar werd het deze maand al snel echt winter. Er viel weer eens een echt pak sneeuw. Dat betekende veel pret op de heuvel bij Ekenstein. Lekker sleetje rijden naar beneden en er werd een enorme sneeuwpop gemaakt. Het mooie winterweer zorgde er ook voor dat er heel wat sneeuwfoto's werden genomen. De vroege wandelaars vonden bovendien in de ongerepte sneeuw veel diersporen. Die lieten zien dat er in ons gebied toch heel wat zoogdieren rondlopen. De meeste sporen waren van de reeën, maar ook van hazen, vossen en wezels.

Spechten

In ons gebied zijn ze het hele jaar door te zien en te horen: spechten. Er komen twee soorten voor: de bonte specht en de groene specht. De bonte specht (bovenste foto) is de bekendste en meest voorkomende specht. Bijna in alle bossen en bosjes zijn ze te vinden. Bonte spechten maken allerlei geluiden: ze hebben eigen kenmerkende roepjes, maar ook het hakken in de stammen van bomen is vaak goed te horen.

In de komende maanden verraden bonte spechten hun aanwezigheid door te gaan roffelen. Dat ratelende geluid maken ze om een eigen gebied af te bakenen. De mannetjes lokken er bovendien de vrouwtjes mee.

Pas sinds een paar jaar is ook de groene specht (onderste foto) hier weer te zien en te horen, vooral in de buurt van de borg Rusthoven. Daar hoor je vaak een soort “lachende” roep. We vermoeden dat de groene spechten in de hoge bomen rond de borg broeden, maar er is nog geen nestplaats gevonden. In tegenstelling tot andere spechten, zoeken groene spechten hun voedsel graag op de grond. Ze vinden insecten in het gras, maar zijn vooral op zoek naar mieren. Op de grasstroken langs de oprijlaan naar Rusthoven zijn daarom vaak groene spechten te zien.

Wilt u de geluiden van de spechten van deze spechten beter leren kennen? Op de site van vogelbescherming zijn ze te vinden: <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel>.

Maaien

Het voorjaar komt eraan en dus zijn er binnenkort alweer werkzaamheden in het veld. In de hooilanden wordt een proef uitgevoerd met het maaien. Dat doen we op het perceel tussen Ekenstein en de steenfabriek. De groep Binnenwerk van Staatbosbeheer komt ons opnieuw te hulp. Zij maaien al in maart verschillende stroken heel kort af. We willen kijken naar het effect van die extra maaibeurt zo vroeg in het voorjaar. We hopen dat de kruiden in die proefstroken beter tot ontwikkeling komen, zodat er in de zomermaanden meer bloemen in die hooilanden te zien zijn.

Reageren op deze nieuwsbrief? Stuur een mailtje naar info@hetgroenegenootschap.nl